

Odbor za međunarodnu trgovinu

2021/2011(INI)

14.7.2021

MIŠLJENJE

Odbora za međunarodnu trgovinu

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o europskoj strategiji za kritične sirovine
(2021/2011(INI))

Izjavitelj za mišljenje (*): Roman Haider

(*):Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za međunarodnu trgovinu poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja novi Akcijski plan EU-a za kritične sirovine, osnivanje europskog saveza za sirovine i naglasak na kritičnim sirovinama u komunikaciji Komisije o reviziji trgovinske politike; poziva na odlučnu trgovinsku politiku u kojoj se ističu diversifikacija i otpornost lanaca opskrbe te na davanje prednosti poboljšanju svjetskih i europskih mehanizama za stvaranje povoljnog trgovinskog okruženja za europsku industriju;
2. naglašava da trgovinska politika EU-a ima ključnu ulogu u poboljšanju pristupa EU-a kritičnim sirovinama, uključujući neplemenite kovine, industrijske minerale, agregate i biotičke materijale te se njome promiču održivi standardi, dobro upravljanje i odgovorna nabava minerala; napominje da revidirani popis EU-a iz 2020. sadržava 30 kritičnih sirovina, uključujući četiri koje su nanovo dodane; nadalje napominje da je sve veća napetost između velesila razotkrila strateške slabosti EU-a, posebno u osiguravanju ključnih resursa, među ostalim kritičnih sirovina i preradevina, koji su ključni i neophodni za ostvarenje zelenog plana i osiguravanje digitalne transformacije gospodarstva EU-a; napominje da praćenje ovisnosti o sirovinama i osiguravanje pristupa kritičnim sirovinama mogu zajamčiti veću otpornost održivih lanaca opskrbe; ističe kako bi to trebao biti jedan od ključnih elemenata u provedbi otvorene strateške autonomije EU-a;
3. pozdravlja objavu ažurirane nove industrijske strategije¹ i njezin poziv na jačanje otvorene strateške autonomije Europe i uspostavu novih partnerstava s industrijom i međunarodnim partnerima istomišljenicima; pozdravlja tekući rad Komisije na kritičnim lancima opskrbe i ističe važnost usklađivanja njezinih različitih strategija i politika; ističe rizike u kritičnim lancima opskrbe koje je kriza prouzročena pandemijom bolesti COVID-19 iznijela na vidjelo te poziva Komisiju da usvoji strategiju EU-a za otpornost i održive lance opskrbe kao nastavak na Industrijsku strategiju EU-a, u kojoj će se utvrditi lanci opskrbe koji se temelje na sirovinama kojima bi se povećale otpornost i održivost diversifikacijom opskrbe, vraćanjem prerađivačkih pogona u matične zemlje i ekstrakcijom prema potrebi te stvaranjem zaliha; podupire uključivanje odredbi o izvješćivanju koje su potrebne za tu analizu u kontekstu Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti;
4. u tom pogledu poziva na intenzivniju suradnju ulagača i svih relevantnih dionika, uključujući industrijske aktere iz cijelog lanca opskrbe, države članice i regije, sindikate, civilno društvo, istraživačke i tehnološke organizacije, ulagače i nevladine organizacije u okviru sektora gospodarstva EU-a koji su najviše izloženi zastojsima u nabavi kritičnih sirovina, bilo putem okvira europskog saveza za sirovine bilo uspostavom saveza industrije i dionika svojstvenih za sektor, kako bi se riješila nestašica u području opskrbe kritičnim sirovinama; smatra da bi takva suradnja trebala

¹ Komunikacija Komisije od 5. svibnja 2021. naslovljena „Ažuriranje nove industrijske strategije za 2020.: izgradnja snažnijeg jedinstvenog tržišta za oporavak Europe” (COM(2021)0350).

biti usmjerena na analizu zastoja lanaca opskrbe, uloge koju bi moglo imati strateško stvaranje zaliha u rješavanju nedostataka i financiranja istraživanja koje se bavi pronalaženjem novih mjesta nabave i tehnologija;

5. smatra da je važno proširiti područje primjene europske strategije za kritične sirovine čiji je krajnji cilj utvrditi put prema većoj sigurnosti i održivosti; naglašava da to nastojanje da se postigne veća otpornost ne bi trebalo uključivati i odnositi se samo na kritične sirovine, već i na sve sirovine, uključujući sekundarne koje su strateški dio ključnih lanaca vrijednosti;
6. sa zabrinutošću uzima u obzir predviđanje Međunarodne agencije za energiju iz 2021. prema kojemu bi se globalne potrebe energetskega sektora za kritičnim sirovinama mogle drastično povećati čak šest puta do 2040. zbog njihove upotrebe u baterijama, tehnologijama obnovljivih izvora energije i mrežnoj infrastrukturi² te je uvjeren da značajna ovisnost EU-a o uvozu kritičnih sirovina, uključujući 100 %-tno oslanjanje na uvoz nekoliko posebnih metala i elemenata rijetkih zemalja, narušava njegovu stratešku autonomiju i geopolitičke ciljeve; budući da u planovima EU-a za opskrbu i ulaganje u pogledu brojnih kritičnih sirovina nedostaje ono što je potrebno da bi se ispunili zahtjevi unutarnje potražnje i da su cijene kritičnih sirovina utvrđene na svjetskoj razini, ističe da se industrija EU-a suočava s velikom konkurencijom u pristupu sirovinama na međunarodnoj razini te je osjetljiva na mjere ograničenja trećih zemalja u pogledu izvoza; priznaje da bi povećanje potražnje na svjetskoj razini vjerojatno moglo dovesti do povećanja cijena te potiče Komisiju da predstavi analizu ove točke; smatra da bi tu analizu trebalo nadopuniti snažnom komunikacijskom strategijom u kojoj se građanima objašnjavaju potencijalni kompromisi;
7. stoga poziva Komisiju da, osim jačanja lokalne nabave sirovina, što više diversificira izvore nabave kritičnih sirovina, poveća učinkovitost resursa i smanji trenutno oslanjanje na nekolicinu trećih zemalja razvijanjem ne samo kapaciteta za rudarenje nego i postrojenja za obradu, preradu i recikliranje te podržavanjem ulaganja koja uključuju europske i globalne partnere te MSP-ove kao dio dugoročne međunarodne strategije nabave; ističe da bi se taj cilj trebao ostvariti jačanjem postojećih partnerstava i trgovačkih sporazuma te sklapanjem novih strateških sporazuma ili zajedničkih pothvata EU-a sa zemljama bogatim resursima i drugim zemljama izvoznicama istomišljenicama u skladu s jasno utvrđenim prioritetima; u tom pogledu pozdravlja tekući dijalog s Kanadom, Australijom i Čileom, kojemu je cilj jačanje trgovinskih odnosa u području kritičnih sirovina; poziva Komisiju da dodatno pojača suradnju u okviru konferencije EU-a, SAD-a i Japana o kritičnim sirovinama; naglašava potrebu za bliskijom suradnjom s ključnim međunarodnim dobavljačima na zapadnom Balkanu, u istočnoj Europi, Latinskoj Americi i Africi, kao i s Kinom te drugim zemljama u razvoju na globalnom jugu;
8. naglašava da je vađenje sirovina u brojnim slučajevima štetno za okoliš; stoga smatra da bi kružno gospodarstvo EU-a trebalo unaprijediti poticanjem učinkovitosti resursa, postupnim povećanjem recikliranja primarnih i sekundarnih sirovina, poticanjem kružnih lanaca opskrbe, unaprjeđenjem lanaca vrijednosti na kraju životnog vijeka te zamjenom i smanjenjem upotrebe kritičnih sirovina u lancima vrijednosti kad je to

² <https://www.iea.org/reports/the-role-of-critical-minerals-in-clean-energy-transitions>

moгуće, primjerice putem sintetičkih alternativa; s obzirom na neizvjesnost povezanu s razvojem geopolitičke situacije diljem svijeta i potencijalne trgovinske napetosti s bogatim trećim zemljama proizvođačima zbog okolišnih i socijalnih rizika, uključujući neupotrebljivu imovinu i veće troškove djelovanja za okoliš, poziva Komisiju da se usredotoči i na osiguravanje opskrbe kritičnim sirovinama u Europi uspostavom strateškog stvaranja zaliha prema potrebi na temelju analize;

9. naglašava da budući sporazumi EU-a o slobodnoj trgovini i partnerski sporazumi mogu pružiti ne samo veću sigurnost opskrbe nego i pouzdan politički i gospodarski okvir te bi trebali uključivati posebne odredbe o kritičnim sirovinama, kako je objavila Komisija u svojoj strategiji „Trgovina za sve”, kako bi se promicala suradnja, osiguralo poštovanje međunarodnih obveza, uklonila i izbjegla ograničenja u području izvoza te kako bi se postupalo u skladu s aktualnim pravilima za prethodno i naknadno uspostavljanje poslovnog nastana za izravna strana ulaganja; poziva Komisiju da dodatno poboljša praćenje i unaprjeđenje sporazuma o slobodnoj trgovini, uključujući poglavlja o trgovini i održivom razvoju, kako bi se osiguralo da su obveze i odredbe u području odgovorne nabave kritičnih sirovina utvrđene i da ih trgovinski partneri poštuju te da se uzmu u obzir mogući problemi zajednica na koje utječu ekstraktivne djelatnosti; ističe da bi to trebalo biti među prioritetnim zadaćama glavnog službenika za nadzor provedbe trgovinskih pravila;
10. poziva Komisiju, Europsku investicijsku banku i druge institucije EU-a da, u suradnji s međunarodnim partnerima, promiču i podrže ulaganja u održiva mjesta nabave, obrade i prerade kritičnih sirovina u skladu s pravilima EU-a, čime će se osigurati ravnopravni uvjeti; poziva Komisiju da učvrsti suradnju na održivoj nabavi kritičnih sirovina s trećim zemljama, posebno s partnerima istomišljenicima kao što je SAD, u skladu s postojećim i budućim politikama i instrumentima EU-a, uključujući politike proširenja, susjedstva, razvoja i suradnje, kao i u suradnji sa Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO) u skladu s priznatim međunarodnim standardima (npr. standardima Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj te vodećim načelima UN-a) i svjetskim industrijskim inicijativama u području odgovorne nabave; poziva Komisiju da dosljedno uskladi svoje djelovanje u području sirovina s drugim inicijativama EU-a kojima se promiče održivost da bi se stvorili ravnopravni uvjeti i uskladio pravilnik kako se politikama ne bi prekomjerno opteretila ta industrija;
11. naglašava da bi jačanje kružnog gospodarstva unutar EU-a i poboljšanje stopa recikliranja kritičnih metala i minerala u EU-u koje su potrebne u zelenim i digitalnim tehnologijama moglo pomoći Europi da poboljša svoju otpornost u skladu s potrebom za otvorenom strateškom autonomijom; u tom pogledu napominje da bi u prelasku na kružno gospodarstvo pozornost trebalo posvetiti ključnim lancima opskrbe u kojima je ovisnost EU-a o kritičnim sirovinama izrazito velika; poziva Komisiju da poboljša naše odnose s partnerskim zemljama u cilju uspostave globalnog kružnog gospodarstva predlaganjem Globalnog saveza za kružno gospodarstvo, da iznese prijedlog međunarodnog sporazuma o upravljanju prirodnim resursima, pokrene raspravu u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji o ograničenjima uvedenim na postupno povećanje kružnog gospodarstva mjerama zahtjeva lokalnog sadržaja, da izgradi snažnije partnerstvo s različitim svjetskim regijama, posebno s Afrikom i osigura da se u sporazumima o slobodnoj trgovini održavaju unaprijeđeni ciljevi kružnog gospodarstva; smatra da je važno poboljšati dostupnost i veću kvalitetu sekundarnih sirovina,

uključujući željezni otpad i elemente rijetkih zemalja kako bi se poboljšale otpornost i kružnost opskrbe kritičnim sirovinama;

12. naglašava da održiva trgovina te odgovorno rudarenje i nabava, kao i dužna pažnja u cijelim lancima opskrbe, moraju i dalje biti okosnica u provedbu Akcijskog plana EU-a za kritične sirovine; poziva na to da se pravila o podrijetlu upotrebljavaju na stroži način kako bi se zaštitila proizvodnja sirovine i spriječilo izbjegavanje mjera u regijama u kojima gospodarski subjekti podliježu manje strogim mjerama u pogledu zahtjeva održivosti i industrijskih subvencija; ističe da svaka nova djelatnost poduzeća koja posluju na tržištu EU-a u području nabave mora biti u skladu s Uredbom o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima, pravilima o odgovornoj nabavi opisanima u Direktivi o nefinancijskom izvješćivanju i međunarodnim standardima odgovorne nabave sirovina; poziva na to da se zabrani uvoz kritičnih sirovina povezanih s povredama ljudskih i radničkih prava, kao što su prisilni rad ili dječji rad;
13. naglašava da su potrebne snažnije kontrole EU-ova izvoza tokova otpada ključnih kritičnih sirovina, uključujući elektronički otpad, baterije i otpadna vozila, kao i opasni otpad iz ekstrakcije resursa, kako bi se izbjeglo onečišćenje zbog neformalnog recikliranja u zemljama u razvoju i kako bi se uspostavili ravnopravni uvjeti za pružatelje usluga recikliranja koji se pridržavaju potrebnih standarda za sigurnu i učinkovitu uporabu; zahtijeva da Komisija brzo djeluje te učinkovito pregleda i revidira Uredbu o pošiljkama otpada kako bi se pojačanim mjerama i snažnijim sustavom nadzora spriječio nezakonit i upitan izvoz otpadnih proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine; poziva na uvođenje općeg zahtjeva da se otpadni proizvodi koji sadržavaju kritične sirovine izvoze pod jamstvom da će se prerađivati pod uvjetima koji su jednakovrijedni standardima EU-a u zemlji odredišta kako se resursi ne bi izgubili tijekom neformalnog recikliranja, čime se podržava i prelazak na kružno gospodarstvo;
14. naglašava da je potpuno funkcionalan multilateralni trgovinski sustav utemeljen na pravilima ključan za osiguravanje otvorenih trgovinskih tokova kritičnih sirovina; izražava zabrinutost zbog ograničenja izvoza kritičnih sirovina koja primjenjuju određene članice Svjetske trgovinske organizacije, uključujući Kinu, i poziva sve članice da izbjegavaju takve politike; stoga poziva Komisiju da upotrijebi međunarodne forume za prekid takvih ograničenja izvoza kritičnih sirovina koja ga narušavaju; u tom pogledu ponavlja svoj poziv Komisiji da udvostruči svoja nastojanja u ostvarenju ambiciozne reforme Svjetske trgovinske organizacije kako bi se suzbila remećenja međunarodne trgovine i nepravedne trgovinske prakse, osiguralo stabilno i predvidljivo međunarodno trgovinsko okruženje i zajamčilo pravedno i učinkovito tržišno natjecanje diljem svijeta;
15. pozdravlja Zajedničku izjavu s trilateralnog sastanka ministara trgovine Japana, SAD-a i Komisije te podupire predloženu definiciju industrijskih subvencija; pozdravlja činjenicu da ta definicija nadilazi Sporazum Svjetske trgovinske organizacije o subvencijama i kompenzacijskim mjerama te antisubvencijsku uredbu EU-a i pruža opsežniju definiciju subvencije; smatra da su takve mjere ključne za ravnopravne uvjete na međunarodnoj razini u području kritičnih sirovina s obzirom na to da su industrijske subvencije, osobito u Kini, ozbiljna prijetnja industriji i radnicima EU-a jer narušavaju međunarodno tržišno natjecanje;

16. pozdravlja zajedničku inicijativu EU-a i SAD-a za rješavanje prekomjernih kapaciteta čelika i aluminijsa na globalnoj razini te poziva na brzo uvođenje sveobuhvatnih mjera kako bi se pozvalo na odgovornost zemlje kao što je Kina koje podržavaju politike kojima se narušava trgovina; međutim, podsjeća Komisiju da su trenutno carine SAD-a iz odjeljka 232. i dalje u potpunosti na snazi te da se to pitanje mora hitno riješiti;
17. suglasan je s procjenom Komisije prema kojoj bi preusmjeravanje uvoznih plaćanja EU-a za kritične sirovine s drugih međunarodnih valuta na euro imalo određene prednosti kao što su smanjenje nestabilnosti cijena i smanjenje ovisnosti uvoznika EU-a i izvoznika iz trećih zemalja o tržištima financiranja u američkim dolarima;
18. podsjeća da trgovinsku politiku EU-a čine multilateralni i bilateralni odnosi, kao i autonomne mjere te stoga:
 - pozdravlja javno preuzetu obvezu Komisije da uvede zakonodavni prijedlog o korporativnoj dužnoj pažnji i korporativnoj odgovornosti u 2021. te ustraje u tome da to zakonodavstvo treba doprinijeti rješavanju pitanja zloupotrebe ljudskih prava te socijalnih i okolišnih standarda u lancima vrijednosti;
 - poziva Komisiju da istraži nova tehnološka rješenja za poboljšanje sljedivosti u globalnim lancima vrijednosti i podsjeća da tehnologija lanca blokova može doprinijeti ostvarenju tog cilja;
 - pozdravlja i pripremni rad za mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika koji je u skladu sa Svjetskom trgovinskom organizacijom koji će nakon uvođenja dodatno doprinijeti održivosti lanaca vrijednosti i uspostavi ravnopravnih uvjeta;
 - pozdravlja planove Komisije za uspostavu snažnog međunarodnog partnerstva koje pruža potporu prihvaćanjem globalnog plana za sirovine, čiji je cilj postizanje partnerstava koja osiguravaju sigurnost opskrbe i koriste razvoju;
 - poziva Komisiju da osigura posebne financijske instrumente za financiranje istraživanja i inovacija, posebno u pogledu sljedećeg: prerade otpada te konkretnog i značajnog unaprjeđenja materijala koji se dobivaju iz otpada te tehnologija i postupaka za ekstrakciju vrijednih sirovina iz rudarskih ostataka, jalovišnih i složenih tokova.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.7.2021.
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 34 - : 2 0 : 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marek Belka, Markus Buchheit, Seán Kelly, Jean-Lin Lacapelle, Manuela Ripa

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

34	+
ECR	Geert Bourgeois, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Markus Buchheit, Herve Juvin, Maximilian Krah, Jean-Lin Lacapelle, Danilo Oscar Lancini
nezavisni zastupnici	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
EPP	Anna-Michelle Asimakopoulou, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher
S&D	Marek Belka, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt

2	-
Renew	Marie-Pierre Vedrenne
Ljevica	Helmut Scholz

4	0
Zeleni/ESS	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Sara Matthieu, Manuela Ripa

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani